

Đoàn quán Hương-Đạo.

Ở Việt-Nam trước đây, các đơn-vị Hương-Đạo cấp Đạo hay Liên-Đoàn thông thường có được một trụ-sở để sinh-hoạt được gọi là Đạo quán hay Liên-Đoàn quán. Hương-Đạo muôn đời ở đâu cũng vậy, mặc dầu biết rành câu “an cư lạc nghiệp” nhưng ngân-quỹ giới-hạn ít khi có đủ tiền để mua được một nơi chốn để làm trụ-sở. Hầu hết là nhờ ở sự hào phóng của các mạnh-thường-quân Hương-Đạo hay do chính-quyền địa-phương giúp-đỡ cùng với sự đóng-góp nhân-lực của Hương-Đạo-sinh mà xây-dựng nên.

Khi chúng tôi vào sói-con thì vị tỉnh-trưởng gốc Hương-Đạo cấp cho “phe ta” một miếng đất nhỏ trên nền một sân máy bay cũ để làm trụ-sở. Quê-hương miền trung nghèo lắm ai ơi! Hương-Đạo lại còn nghèo hơn; tôi còn quá nhỏ để biết tài-chánh ở đâu mà các trưởng xoay-sở để xây nên một Đạo quán nhỏ nhưng xinh xắn vô cùng. Đạo-quán lợp tôn xi-măng, sau nhiều lần bị Việt Cộng pháo-kích làm hư hại nhân-viên Mỹ ở USAID cho tôn nhôm để lợp trở lại. Thỉnh thoảng có lễ lớn cả Đạo mới họp chung, tiếng hát vang dội trong căn nhà nhỏ ẩm cứng. Lúc trở thành thiếu-sinh, mùa hè rảnh rỗi bọn thiếu-sinh chúng tôi cạy nền máy bay cũ bên ngoài Đạo-quán, chúng tôi mượn chiếc xe bò ra ngoại-ô lấy sức Hương-Đạo thay bò kéo đất chở về đổ để trồng vài cây phượng-vĩ hay bông giấy cho Đạo-quán đẹp hơn và có bóng mát; cách vài ngày chạy xe đạp ra tưới cây một lần; giờ nghỉ lại thuở nhỏ đi Hương-Đạo thật vui và nhiều kỷ-niệm đẹp. Sau ngày 30-4-75 chúng tôi được biết Đạo quán đã bị giạt sập thành bình-địa.

Uy-tín của Hương-Đạo vô cùng lớn lao; do đó khi lập một đơn-vị Hương-Đạo ở Virginia, Hoa-Kỳ chúng tôi rất dễ dàng mượn được chỗ sinh-hoạt. Có lẽ quý trưởng cũng đồng-ý như vậy; chùa nhà thờ, trường học, thư-viện sẵn sàng cho chúng ta mượn nơi sinh-hoạt. Vậy thì bận tâm làm chi để xây-dựng một nơi chốn riêng cho mình? Cảm giác của một người đi mượn một căn nhà dẫu to lớn là tạm dung, còn của một người làm chủ một

Nguyễn Đức Tùng

“condo” thật nhỏ là trường-cửu. Sau hai giờ mượn họp một địa-điểm chúng ta phải “cuốn gói” để phòng họp đó còn dùng vào những công-việc khác. Nhiều khi làm thủ-công, đồ-án cho đoàn-sinh phải nhiều ngày mới xong, khiêng vào khiêng về rồi lại khiêng vào nhiều lần thật bất tiện. Trong các dịp lễ lớn (Noel, Tết,..) phòng họp của nhà thờ thường bận rộn cho chương-trình khác. Hương-Đạo Việt-Nam và nhà thờ đều hoạt-động mạnh vào cuối tuần nên ễ ễ kẹt phòng họp. Các trường-hợp mượn phòng họp đột-xuất có khi không được chấp thuận. Theo thiển-ý của chúng tôi khác biệt quan-trọng nhất giữa một đoàn quán riêng biệt và một địa-điểm mượn họp là bốn bức tường chung quanh phòng họp. Trang trí đúng cách, tương tự như ở các cơ-sở tôn-giáo, làm tăng giá-trị của buổi sinh-hoạt. Các nơi cho mượn họp thường không cho Hương-Đạo dùng bức tường nơi phòng họp. Đoàn quán chúng ta ngày xưa có treo cờ quốc-gia, cờ tím của phong-trào Hương-Đạo thế-giới, có ảnh Bi-Pi thật lớn. Khi họp trưởng dầu tranh-luận sôi-nổi có khi chảy nước mắt nhưng nhờ nhìn lên tường thấy ảnh, thấy cờ mà các trưởng biết mình là ai và đối xử với nhau “như anh em ruột thịt”. Trên tường của đoàn quán chúng ta treo Luật, Lời Hứa, Châm Ngôn của Hương-Đạo, treo được hình-ảnh sinh-hoạt của các đơn-vị, treo được bằng-cấp thăng-thưởng của các em, treo được kỷ-vật Hương-Đạo. Các dịp lễ lớn (sinh-nhật Bi-Pi, lễ cho mẹ, Tết..) đoàn-sinh làm báo tường (bích-báo) vừa vui vừa đỡ tốn kém. Ở Virginia, Hoa-Kỳ đoàn quán của chúng tôi còn có tủ sách Việt-Nam như là một thư-viện nho nhỏ, sách do mọi người cho mượn để chung vào chia nhau đọc, ai cần lấy về tủ sách chung sẽ hoàn trả cho chủ nhân.

Việc xây-dựng một đoàn-quán cho đơn-vị mình ở xứ người là việc rất khó khăn nhưng chúng ta phải nhớ hát bài Chèo đi bơi đi và bài Đèo cao dõta mà thêm phấn-khởi. Chúng tôi đã thử thách một mô-hình xây-dựng đoàn quán thành-công ở Virginia xin đề-nghị đến quý trưởng

và quý-vị mạnh-thường-quân Hưởng-Đạo suy nghĩ. Người Việt-Nam ở hải-ngoại bây giờ thành-công về tài-chính rất nhiều và họ đầu-tư một phần vào địa-ốc trong vùng. Các đơn-vị Hưởng-Đạo cố-gắng tiếp-xúc một vài vị này và gợi-ý xin giúp đỡ để xây-dựng một trụ-sở nhỏ cho Hưởng-Đạo theo phương-thức như sau. Tìm mua một căn nhà nhỏ có khoảng đất kha khá và vô cùng quan-trọng là sát cạnh một công-viên lớn hoặc cạnh một khu thương-mãi. Bãi đậu xe là yếu-tố quan-trọng; nhiều hội-đoàn đã thất bại khi trụ-sở không có chỗ đậu xe. Sinh-hoạt Hưởng-Đạo không cần bãi đậu xe lớn vì phụ-huynh chỉ chở tới và đón về đúng giờ qui-định. Đơn-vị Hưởng-Đạo phải tiếp-xúc với công-viên hoặc khu thương-mãi kế cạnh để xin bảo-trợ chỗ đậu xe; các trưởng và phụ-huynh đậu xe nơi đây. Đoàn quán sát với công-viên là nhất vì sinh-hoạt và đậu xe ở công-viên, khi cần vào bên trong đoàn quán thì đi bộ vào. Căn nhà nhỏ do kiến-trúc ngăn phòng khó sinh-hoạt đông người do đó nên để y nguyên cho mượn trở lại lấy tiền trả ngân-hàng mỗi tháng (mortgage). Đoàn quán Hưởng-Đạo là phần xây-dựng thêm nối với căn nhà này nhưng lối vào ra hoàn toàn riêng biệt. Tuy phòng xây rộng nhưng đơn-giản do đó phụ-huynh và các trưởng có thể tự làm và không tốn kém nhiều. Hãy tổ-chức gây quỹ để mua vật liệu xây dựng. Người mượn nhà bên cạnh đoàn quán nên là người Việt-Nam để dễ thông-cảm khi trẻ em đùa giỡn quá mức; có người ở bên cạnh họ vô tình giúp trông coi đồ đạc Hưởng-Đạo khi chúng ta không có mặt. Căn nhà vẫn là của người mạnh-thường-quân cũng như đoàn quán của chúng ta ngày xưa thường thuộc về tài-sản chính-phủ, Hưởng-Đạo rất vui vẻ về việc này. Trong chân tình nhưng phải rõ ràng từ đầu là nếu vì lý-do gì mà căn nhà phải bán đi (*ồn ào quá phiền hà hàng xóm, phá sản.*) thì xin quý vị mạnh-thường-quân cho lại Hưởng-Đạo phần tiền đã bỏ ra xây-dựng thêm này. Nếu không tìm được một nhà hảo-tâm trong cộng-đồng thì làm

sao đây? Ở Virginia, Hoa-Kỳ có ngôi chùa mới lập bởi những người không giàu có mấy. Giá căn nhà nguyên-thủy khá lớn làm chúng tôi thắc mắc muốn học hỏi cách thức kiếm tiền xây-dựng. Thì ra có mười Phật hữu có cùng tâm-nguyên bỏ ra mười phần tiền nhỏ để trả “downpayment” đồng làm chủ căn nhà mua và từ từ xây-dựng thành một ngôi chùa, mười vị này là đồng-quản-trị-viên của chùa. Chùa nay còn nhỏ chưa làm được chánh-điện nhưng đã là nơi thờ phượng cho nhiều đồng hương; chúng tôi bái-phục tâm-nguyên của những Phật tử này. Nếu không tìm được nhà hảo-tâm nào thì các huynh-trưởng Hưởng-Đạo trong vùng cũng có thể làm một việc đóng góp không quá lớn lao như những Phật tử này; không lẽ chúng ta không yêu phong trào Hưởng-Đạo bằng các Phật tử này đối với đạo Phật hay sao? Tôi cảm-ơn “Bề Trên” không phải gốc HD của tôi thật nhiều khi vợ chồng chúng tôi đồng ý mua một căn nhà rồi lại bỏ thêm một số tiền lớn để làm một đoàn-quán Hưởng-Đạo cho các em đoàn-sinh có được “một mái nhà”. Nhiều Trưởng ở xa đến chơi khen tặng làm chúng tôi vui hơn là cho tiền. Hai đứa con đi Hưởng-Đạo nay đã lớn có suy nghĩ cũng thích việc đóng góp của cha mẹ. Ngày xưa còn nhỏ và nghèo thì kéo xe bò đổ đất trồng cây cho Đạo quán, ngày nay có khả-năng tài-chánh thì đóng-góp kiểu khác. Ngày chúng tôi khánh-thành đoàn-quán tôi lấy cassette bỏ bản nhạc của Phạm Duy cho quan-khách nghe lý-do mà chúng tôi đóng góp xây dựng cho Hưởng-Đạo, lời bài ca như quý-vị đã có nghe rồi: “*Rồi mai đây tôi sẽ chết trên đường về nơi cõi hết, tôi sẽ mang theo với tôi những gì đây? Tôi không mang theo với tôi được tiền tài hay danh vọng, tôi không mang theo với tôi được lều vàng hay gác tía, không mang theo với tôi được gái đẹp hay rượu nồng, tôi xin mang theo với tôi đôi mắt trẻ thơ đẹp ngời, đem theo với tôi nụ cười không nghi ngại...*” J.

Nguyễn Đức Tùng (Hè 2004).